

**SỞ NÔNG NGHIỆP & PHÁT TRIỂN NÔNG THÔN ĐẮK LẮK
TRUNG TÂM KHUYẾN NÔNG**

HƯỚNG DẪN PHƯƠNG PHÁP KHUYẾN NÔNG CÓ SỰ THAM GIA CỦA NGƯỜI DÂN (PAEM)

Buôn Ma Thuột, tháng 4 năm 2007

**SỞ NÔNG NGHIỆP & PHÁT TRIỂN NÔNG THÔN ĐẮK LẮK
TRUNG TÂM KHUYẾN NÔNG**

**HƯỚNG DẪN
PHƯƠNG PHÁP KHUYẾN NÔNG CÓ SỰ
THAM GIA CỦA NGƯỜI DÂN (PAEM)**

**Sở Kế hoạch và Đầu tư
Đắk Lắk**

Số: 322 /SNNNT-TT

Buôn Ma Thuột, ngày 25 tháng 4 năm 2007

Kính gửi : Trung tâm khuyến nông

Sở Nông nghiệp và Phát triển nông thôn nhận được Tờ trình số 40/KN-ĐT ngày 19/3/2007 của Trung tâm khuyến nông về việc phê duyệt công nhận phương pháp khuyến nông có sự tham gia của người dân (PAEM) và áp dụng trong ngành nông nghiệp toàn tỉnh.

Sau khi nghiên cứu, Sở Nông nghiệp và Phát triển nông thôn có ý kiến như sau :

1. Phương pháp khuyến nông có sự tham gia của người dân (PAEM) là phương pháp giúp người nông dân làm chủ các hoạt động khuyến nông; xây dựng kế hoạch sản xuất; xây dựng mô hình trình diễn có đối chứng để đánh giá hiệu quả kinh tế.

2. Thống nhất chủ trương sử dụng phương pháp khuyến nông có sự tham gia của người dân (PAEM) để Trung tâm khuyến nông sử dụng rộng rãi trong các chương trình khuyến nông trên địa bàn tỉnh.

3. Đề nghị Trung tâm khuyến nông trong quá trình thực hiện có báo cáo về Sở Nông nghiệp và Phát triển nông thôn.

Nơi nhận:

- Như trên ;
- Giám đốc Sở ;
- Văn phòng Sở ;
- Lưu VT, TT (M5b)

K/T GIÁM ĐỐC
PHÓ GIÁM ĐỐC
NGUYỄN VĂN SINH
(Đã ký và đóng dấu)

GIỚI THIỆU

Khuyến nông Đắk Lắk từ những ngày đầu thành lập cho đến nay đã và đang từng bước góp phần vào công cuộc xóa đói giảm nghèo và nâng cao mức sống cho đồng bào các dân tộc trên địa bàn từ các hoạt động khuyến nông. Những phương pháp, công cụ khuyến nông đã và đang áp dụng đều đạt được những thành công nhất định, đáp ứng được nhu cầu của nông dân. Tuy nhiên, phương pháp khuyến nông mới: Phương pháp khuyến nông có sự tham gia của người dân (PAEM) đã và đang được thử nghiệm ứng dụng trên địa bàn tỉnh Đắk Lắk chứng tỏ được tính phù hợp của nó trong giai đoạn hiện nay. Từ những kinh nghiệm thu được trong quá trình thử nghiệm, ứng dụng, kết hợp tham khảo những tài liệu PAEM hiện có, **TÀI LIỆU VỀ PHƯƠNG PHÁP KHUYẾN NÔNG CÓ SỰ THAM GIA CỦA NGƯỜI DÂN (PAEM)** được thực hiện.

Tài liệu này bao gồm các nội dung cơ bản về kỹ thuật, những qui định và nhiệm vụ của các cá nhân, tổ chức khi tham gia thực hiện các hoạt động khuyến nông. Hướng dẫn cho cán bộ khuyến nông trong quá trình lập kế hoạch, thực hiện, theo dõi các thử nghiệm nông nghiệp trên đồng ruộng cùng với nông dân để tìm ra những mô hình sản xuất phù hợp với chiến lược, điều kiện sản xuất và điều kiện sinh thái ở mỗi vùng cụ thể. Tài liệu hướng dẫn và qui định này được Trung tâm Khuyến nông Tỉnh Đắk Lắk, Dự án Phát triển Nông thôn (RDDL), xây dựng dựa trên kết quả của quá trình áp dụng thử nghiệm thực tế ở 2 huyện Ea H' Leo và Lắk trong thời gian từ 2003 đến 2006, những đóng góp của tất cả cán bộ khuyến nông trên địa bàn tỉnh, Bộ tài liệu Đào tạo về Phương pháp khuyến nông có sự tham gia của người dân (PAEM), một ấn phẩm của Dự án Phát triển Lâm nghiệp xã hội Sông Đà (SFDP), SNV và Dự án Phát triển Nông thôn Sơn La – Lai Châu. Hy vọng tài liệu này sẽ là cẩm nang cho cán bộ khuyến nông khi thực hiện **PHƯƠNG PHÁP KHUYẾN NÔNG CÓ SỰ THAM GIA CỦA NGƯỜI DÂN (PAEM)** trên địa bàn tỉnh Đắk Lắk.

Tháng 4/ 2007, Sở Nông nghiệp và PTNT Đắk Lắk đã phê duyệt Hướng dẫn này làm cơ sở cho việc áp dụng rộng rãi trong các chương trình khuyến nông trên địa bàn toàn tỉnh.

MỤC LỤC

GIỚI THIỆU	1
1. Giới thiệu phương pháp khuyến nông có sự tham gia của người dân (PAEM)	3
1.1 Khái niệm Khuyến nông có sự tham gia của người dân (PAEM)	3
1.2 Mục tiêu của PAEM	3
1.3 Sự cần thiết của PAEM	3
1.4 Các hoạt động tiến hành trong PAEM	3
2. Các thử nghiệm nông nghiệp	4
2.1 Mục tiêu của thử nghiệm	4
2.2 Tiêu chuẩn thực thi các mô hình thử nghiệm	4
2.3 Bảy bước tiến hành thử nghiệm	4
3. Theo dõi, quản lý các hoạt động PAEM	5
3.1 Việc lập kế hoạch các hoạt động PAEM	5
3.2 Theo dõi & quản lý các hoạt động trong PAEM	6
4. Nhiệm vụ và trách nhiệm của người dân (khi thực hiện PAEM)	6
5. Nhiệm vụ và trách nhiệm của cán bộ khuyến nông xã (khi thực hiện PAEM)	6
6. Nhiệm vụ và trách nhiệm của Trạm Khuyến nông (khi thực hiện PAEM)	6
7. Trách nhiệm của Trung tâm Khuyến nông trong quản lý các hoạt động PAEM	7
PHẦN PHỤ LỤC	8
Phụ lục 1	8
Sổ theo dõi hoạt động	8
Phụ lục 2	14
Sổ tay ghi chép các hoạt động của mô hình PTD	14
Phụ lục 3	18
Đánh giá hội thảo đầu bờ và tổng hợp kết quả của mô hình thử nghiệm	18
Phụ lục 4	20
Thỏa thuận với nông dân về việc hỗ trợ thực hiện cá hoạt động của mô hình thử nghiệm	20

1. Giới thiệu phương pháp khuyến nông có sự tham gia của người dân (PAEM)

1.1 Khái niệm Khuyến nông có sự tham gia của người dân (PAEM)

- PAEM là một phương pháp phát huy sự tham gia của người dân và người dân làm chủ các hoạt động khuyến nông, đảm bảo việc học đi đôi với hành và họ có thể thực hành ngay trên chính mảnh đất đang canh tác của mình.
- Phương pháp này dựa trên nguyên tắc người dân tự học tập tốt nhất từ chính những kinh nghiệm của mình.
- Phương pháp PAEM phát huy mối liên hệ giữa người dân và cán bộ khuyến nông với mục đích nâng cao quá trình cùng nhau học hỏi.

1.2 Mục tiêu của PAEM

- Giúp người dân tự đưa ra các quyết định xem giải pháp nào là tốt nhất với điều kiện thực tế của họ.
- Hỗ trợ người dân từng bước nâng cao kiến thức mới bằng cách thực hiện, theo dõi và đánh giá các hoạt động thử nghiệm trên chính đồng ruộng của họ và áp dụng mở rộng.
- Giúp cán bộ khuyến nông hỗ trợ người dân trong quá trình thực hiện các hoạt động khuyến nông phù hợp với nhu cầu của người dân.
- Nâng cao năng lực cho cán bộ khuyến nông trong việc quản lý và theo dõi các hoạt động khuyến nông.

1.3 Sự cần thiết của PAEM

- Điều kiện nông nghiệp ở tỉnh Đắk Lắk rất đa dạng, chưa có một giải pháp hay một biện pháp kỹ thuật thật sự phù hợp được với mọi vùng của tỉnh.
- Theo chiến lược phát triển thì tỉnh Đắk Lắk đang xây dựng một nền nông nghiệp phát triển bền vững tới từng thôn buôn, vì vậy đòi hỏi người dân cần phải tự chủ, sáng tạo và nhanh chóng thích ứng và tiếp cận với những kiến thức, kỹ thuật mới để đưa ra những quyết định, lựa chọn phù hợp cho điều kiện của mình nhằm mang lại hiệu quả cao nhất trong quá trình sản xuất.
- Phương pháp truyền thống có nhiều hạn chế, một trong những hạn chế đó là chưa phát huy được nguồn lực của bà con nông dân tham gia.

1.4 Các hoạt động tiến hành trong PAEM

Lập kế hoạch: Lập kế hoạch phát từ cơ sở có người dân tham gia. Người dân thảo luận, đánh giá những khó khăn, trở ngại, các nguồn lực cần thiết, đề ra những mục tiêu phát triển lâu dài, xác định những hoạt động hàng năm nhằm đạt những mục tiêu phù hợp với định hướng phát triển kinh tế - xã hội của địa phương (thôn, buôn, xã, phường).

Thiết lập các ô thử nghiệm: Hỗ trợ người dân xây dựng mô hình thử nghiệm, mô hình thử nghiệm được thực hiện trên diện tích nhỏ và được chia thành 02 ô nhỏ (một ô để thử nghiệm biện pháp kỹ thuật mới, ô còn lại để thực hiện kỹ thuật thông thường, làm đối chứng).

Xây dựng ô trình diễn: Khi mô hình thử nghiệm chứng minh được tính hiệu quả, khả thi và thành công của một biện pháp kỹ thuật mới thì nên khuyến khích người dân áp dụng trên diện rộng những kết quả thử nghiệm tại đồng ruộng của chính mình.

Tổ chức tập huấn: Tập huấn cho nông dân về các vấn đề kỹ thuật cần đáp ứng theo nhu cầu, lý thuyết đi đôi với thực hành để người dân có thể học hỏi từ thực tế.

Các chuyến tham quan học tập: Được tổ chức giữa các thôn/buôn trong cùng một xã hoặc giữa các thôn/buôn của các xã gần nhau (thời gian tham quan nên chỉ một ngày).

Khi người dân chưa tiếp cận và chưa tin vào những công nghệ, kỹ thuật mới thì nên tổ chức các chuyến tham quan tới các nơi mà người dân ở đó đã áp dụng thành công những công nghệ, kỹ thuật nói trên để mở mang thêm hiểu biết và trao đổi kinh nghiệm.

Tổ chức dịch vụ đầu vào: Các thử nghiệm được cung cấp với các dịch vụ và vật tư cần thiết.

Hỗ trợ nhóm cùng sở thích: Đối với một số hoạt động (ví dụ như nuôi lợn, nuôi gà, trồng cỏ, trồng cà phê...), những người dân cùng sở thích nên hỗ trợ nhau trong sản xuất. Đồng thời, cán bộ khuyến nông huyện, xã cũng có thể giúp những nhóm này.

Thông tin quảng bá: đóng vai trò hết sức quan trọng trong việc phổ biến các kiến thức cần thiết giúp cho bà con nông dân biết và làm theo. Các kênh thông tin quảng bá có thể bao gồm tờ rơi, các phương tiện truyền tin công cộng, v.v.

2. Các thử nghiệm nông nghiệp

2.1 Mục tiêu của thử nghiệm

- Quan sát khả năng thích nghi của kỹ thuật mới đối với điều kiện cụ thể của từng địa phương, hướng dẫn nông dân thảo luận về kỹ thuật thử nghiệm.
- Thu thập thông tin/số liệu chính xác về phương pháp áp dụng của nông dân từ đó tìm ra những tiến bộ và hạn chế về kỹ thuật trong quá trình thực hiện.
- Tìm ra những giải pháp tốt hơn để khuyến cáo rộng rãi nhằm cải thiện năng suất cây trồng và tăng thu nhập của nông dân.

2.2 Tiêu chuẩn thực thi các mô hình thử nghiệm

- Các thử nghiệm nông nghiệp được thực hiện ở cấp thôn/buôn. Và việc tiến hành một thử nghiệm sẽ được đưa ra thảo luận với tất cả các hộ gia đình của thôn/buôn.
- Mỗi thôn/buôn chỉ nên tiến hành một vấn đề thử nghiệm vào một vụ.
- Diện tích cần thiết cho thử nghiệm của một hộ gia đình nên trong khoảng 500m² đối với ruộng nước và từ 1.000 đến 2.000 m² m đất trên nương.
- Trong một thử nghiệm, mỗi thôn/buôn có 3 đến 4 hộ nông dân trực tiếp tham gia. Mỗi hộ nông dân có một mảnh đất làm mô hình thử nghiệm.
- Cần phải theo dõi, quan sát và đánh giá hiệu quả về kỹ thuật cũng như kinh tế của mô hình thử nghiệm.
- Người dân sẽ đóng góp công sức lao động khi tiến hành tất cả các hoạt động thử nghiệm. Trạm khuyến nông sẽ cử một cán bộ khuyến nông xuống tham gia trong suốt thời gian thử nghiệm và hỗ trợ về kỹ thuật và những vật tư khác cần thiết.
- Cán bộ khuyến nông xã sẽ nhận được trợ cấp chi trả hàng tháng cộng với chi phí làm việc thêm (nếu có) và trợ cấp đi lại theo chính sách hiện hành.

2.3 Bảy bước tiến hành thử nghiệm

Bước 1: Chuẩn bị cho cuộc họp buôn đầu tiên

Cán bộ khuyến nông cần hỗ trợ Ban tự quản thôn/buôn chuẩn bị: Ngày giờ, địa điểm, thành phần tham gia, ai có trách nhiệm mời họp, mục tiêu, nội dung, tài liệu, vật tư,... cho cuộc họp.

Bước 2: Tổ chức cuộc họp thôn/buôn đầu tiên

Do Ban tự quản thôn/buôn chủ trì, có thư ký ghi nội dung thảo luận và biên bản cuộc họp và chỉ thảo luận những nội dung đã chuẩn bị trước, đồng thời chọn những hộ nông dân sẽ thực hiện mô hình thử nghiệm. Khi kết thúc cuộc họp phải có biên bản thông qua người dân.

Bước 3: Hợp nhóm nông dân được lựa chọn xây dựng mô hình thử nghiệm

Nội dung chính cuộc họp như sau: Xác định địa điểm, diện tích xây dựng ô thử nghiệm & ô đối chứng, Thỏa thuận và ký cam kết nông dân thực hiện, hướng dẫn các vấn đề kỹ thuật cho mô hình thử nghiệm, hướng dẫn sử dụng sổ ghi chép, lập kế hoạch thăm đồng/theo dõi mô hình thử nghiệm

Bước 4 : Cùng nông dân thiết lập thử nghiệm

Căn cứ vào lịch thời vụ, cán bộ khuyến nông cùng ban quản lý thôn/buôn đến từng hộ nông dân xem xét các hoạt động (chuẩn bị đất, giống, phân bón, vật tư khác...), kiểm tra/ giám sát việc tiến hành xây dựng ô thử nghiệm & ô đối chứng.

Bước 5: Theo dõi các mô hình thử nghiệm

Cán bộ khuyến nông, nông dân thực hiện và các nông dân quan tâm tham gia thảo luận những thuận lợi, khó khăn trong quá trình thực hiện mô hình. Hướng dẫn nông dân thu thập, ghi chép những thông tin về tình hình sinh trưởng, phát triển, tình hình sâu bệnh, ... trong từng giai đoạn của cây trồng ở ô thử nghiệm và ô đối chứng để làm cơ sở đánh giá hiệu quả của mô hình thử nghiệm và xây dựng tài liệu kỹ thuật phù hợp hơn cho mỗi loại cây trồng và biện pháp kỹ thuật áp dụng.

Bước 6: Lập kế hoạch và tổ chức hội thảo đầu bờ

Cán bộ khuyến nông hỗ trợ hộ nông dân thực hiện lập kế hoạch và chuẩn bị: thời gian, địa điểm, thành phần tham gia, nội dung, câu hỏi thảo luận, tài liệu ... cho hội thảo đầu bờ

Bước 7: Tiến hành hội thảo đầu bờ – báo cáo các kết quả thử nghiệm

Hội thảo tổ chức vào thời điểm thu hoạch, tiến hành thu hoạch nhiều điểm (thu hoạch thống kê) hay toàn bộ ô thử nghiệm và ô đối chứng, tính toán sản lượng, hiệu quả kinh tế, thảo luận kết quả, đưa ra khuyến cáo và báo cáo cuối cùng.

Bước 8: Nhân rộng mô hình

Đưa các mô hình thành công phổ biến, hướng dẫn cho bà con nông dân để nhân rộng. Cần tạo ra sự liên kết giữa 4 nhà (Nhà nông- Nhà khoa học- Nhà kinh doanh- Nhà nước).

3. Theo dõi, quản lý các hoạt động PAEM

3.1 Việc lập kế hoạch các hoạt động PAEM

Hàng năm, Ban tự quản thôn/buôn cùng các hộ nông dân quyết định hoạt động nào trong thôn/buôn sẽ được ưu tiên thực hiện. Việc lựa chọn này dựa trên cơ sở kế hoạch phát triển thôn/buôn (VDP) đã được phê duyệt. Các kế hoạch được quyết định cần được cân đối cho phù hợp với khung ngân sách cũng như khả năng hỗ trợ của các cán bộ khuyến nông. Mỗi cán bộ khuyến nông chịu trách nhiệm trong một số hoạt động nhất định ở một xã tùy thuộc vào thời gian và các kỹ năng cho phép.

Lãnh đạo và nhân viên khuyến nông của Trạm và xã họp để lập kế hoạch hoạt động cụ thể. Trên cơ sở các kế hoạch hoạt động của Trạm Khuyến nông, Trung tâm Khuyến nông xây dựng kế hoạch hỗ trợ cũng như theo dõi các hoạt động cho từng tháng, quý, năm.

Mỗi tháng, Trạm Khuyến nông tổ chức một cuộc họp để xem xét, đánh giá công việc trong tháng và lập kế hoạch cho tháng tới, kế hoạch này chủ yếu dựa trên kế hoạch quý, năm. Trong kế hoạch tháng đề cập tới thời gian bắt đầu và kết thúc cho mỗi hoạt động. Tuy nhiên, với những hoạt động đang được thực hiện nhưng chưa hoàn thành theo như kế hoạch tháng thì sẽ được chuyển tiếp sang tháng sau. Ngoài ra, cán bộ khuyến nông Trạm nên sắp xếp những lần gặp mặt với người dân, Ban tự quản thôn/buôn cũng như với cán bộ khuyến nông xã.

3.2 Theo dõi & quản lý các hoạt động trong PAEM

Theo dõi, giám sát, quản lý là công việc rất quan trọng đối với hoạt động thử nghiệm trong PAEM, để cán bộ khuyến nông và người dân có cơ sở để đánh giá chính xác khách quan việc thực hiện các hoạt động khuyến nông trong tuần, tháng, quý, năm cũng như việc áp dụng tiến bộ kỹ thuật trong các thử nghiệm.

4. Nhiệm vụ và trách nhiệm của người dân (khi thực hiện PAEM)

- Vận động các thành viên trong gia đình mình và những hộ gia đình khác trong thôn/buôn cùng tham gia những lần thăm thực địa.
- Tham gia tất cả các cuộc họp có liên quan với cán bộ khuyến nông xã.
- Làm đúng theo những hướng dẫn trong ô thử nghiệm và ô đối chứng.
- Ghi chép lại các hoạt động và hiện tượng bất thường vào sổ theo dõi (FFB).
- Thông báo kịp thời cho cán bộ khuyến nông xã những vấn đề bất thường nảy sinh.
- Trong trường hợp kết quả thử nghiệm thành công, hộ nông dân thực hiện nên hỗ trợ những hộ gia đình khác áp dụng thử nghiệm tương tự trong năm tới.

5. Nhiệm vụ và trách nhiệm của cán bộ khuyến nông xã (khi thực hiện PAEM)

- Giúp Ban tự quản thôn/buôn thông báo cho các hộ gia đình về cuộc họp có liên quan.
- Tổ chức và tham gia vào 2 cuộc họp đối với mỗi hoạt động tại mỗi buôn (cuộc họp thôn buôn đầu tiên và ngày hội thảo đầu bờ).
- Khi cần, dịch từ tiếng Kinh sang tiếng địa phương và ngược lại (nếu có khả năng)
- Giúp cho người dân có thể bày tỏ được quan điểm của họ.
- Hỗ trợ việc ghi chép và báo cáo kết quả 2 cuộc họp vào trong sổ theo dõi (FFB) và gửi 01 bản sao tới Trạm Khuyến nông.
- Giúp hộ nông dân thu thập và ghi thông tin, số liệu vào sổ theo dõi (FFB).
- Trong quá trình tiến hành thử nghiệm, cán bộ khuyến nông xã đến thăm những hộ thực hiện để kiểm tra, thảo luận về vấn đề liên quan đến mô hình thử nghiệm và báo cáo cho cán bộ khuyến nông huyện.
- Tham mưu cho Trạm Khuyến nông huyện.
- Tham gia cuộc họp hàng tháng với Trạm Khuyến nông huyện và báo cáo tất cả các hoạt động nông nghiệp tiến hành tháng trước và lập kế hoạch cho tháng sau.

6. Nhiệm vụ và trách nhiệm của Trạm Khuyến nông (khi thực hiện PAEM)

- Tiến hành các hoạt động như đã thoả thuận trong hợp đồng.
- Lập kế hoạch các hoạt động, phân công trách nhiệm cụ thể cho từng cán bộ khuyến nông ở những vùng cụ thể (không trừ bất kỳ hoạt động nào).
- Trao đổi, bàn bạc trong việc lập kế hoạch hoạt động và quản lý tốt chức năng của cán bộ khuyến nông cụm xã.
- Hàng tháng, Trạm khuyến nông tổ chức và mời cán bộ khuyến nông xã tham gia cuộc họp toàn thể để đánh giá các hoạt động được đề ra của tháng trước và lập kế hoạch cho các hoạt động của tháng sau.
- Có trách nhiệm về chủ đề và câu hỏi đưa ra thảo luận trong các chuyến đi thăm/theo dõi thực địa.

- Điền kết quả/thông tin của chuyến đi thăm/theo dõi vào mẫu biểu và xin xác nhận của cán bộ khuyến nông xã và trưởng nhóm hộ gia đình (hay trưởng buôn).
- Tổng hợp thu - chi và báo cáo tài chính theo qui định.
- Viết báo cáo cuối cùng cho mỗi hoạt động (có ký tên, đóng dấu).

7. Trách nhiệm của Trung tâm Khuyến nông trong quản lý các hoạt động PAEM

- Có trách nhiệm đối với những kế hoạch hàng năm cho tất cả các hoạt động khuyến nông diễn ra trong tỉnh không đề cập đến nguồn tài chính.
- Phân bổ các hoạt động tới các huyện tùy theo khả năng thực hiện và nhu cầu như được xác định trong quá trình lập kế hoạch phát triển thôn buôn (VDP).
- Quản lý tốt chức năng của Trạm Khuyến nông huyện và tất cả khuyến nông viên xã.
- Tổng hợp các kế hoạch tháng của các Trạm Khuyến nông để phân công trách nhiệm theo dõi cho các cán bộ.
- Tổ chức các cuộc họp hàng tháng với sự tham gia của tất cả cán bộ trung tâm, rà soát và đánh giá tất cả các hoạt động trọng tâm đang tiến hành và chuẩn bị kế hoạch theo dõi cho tháng tới.
- Tổ chức các cuộc họp quý với sự tham gia của tất cả các Trạm Khuyến nông để đánh giá tất cả các hoạt động của các huyện và các xã cũng như những thảo luận tiếp theo.
- Thu thập những dữ liệu thử nghiệm và trình diễn của các huyện và đưa những thông tin dữ liệu đó vào trong các mẫu bảng biểu hay tờ rơi thông tin của người dân.
- Chịu trách nhiệm về những phê duyệt cuối cùng các khoản thu, chi nguồn ngân sách của các hoạt động khuyến nông.

PHẦN PHỤ LỤC

Phụ lục 1

SỔ THEO DÕI HOẠT ĐỘNG

Thử nghiệm và trình diễn hiện trường

(Tài liệu dành cho cán bộ khuyến nông xã)

Tên thử nghiệm:.....Số.....

Mục đích thử nghiệm:.....

.....

.....

Họ tên cán bộ khuyến nông:.....

Đơn vị công tác:.....

Năm

Mã số

1. Theo dõi các hoạt động

Chuẩn bị cho cuộc họp thôn (buôn) đầu tiên.

Ngày :

Các đơn vị tham gia thảo luận (họ và tên):

UBND xã:

Ban Tự quản thôn (buôn):

Trạm khuyến nông huyện:

Ngày dự kiến cuộc họp đầu tiên:

Người chuẩn bị mời tham dự cuộc họp thôn:

Các vấn đề sẽ đưa ra thảo luận trong cuộc họp thôn đầu tiên:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Các ý kiến trong cuộc thảo luận về công tác chuẩn bị:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Mã số

2. Báo cáo : Cuộc họp thôn/buôn đầu tiên

Ngày:

Thôn/buôn:

Tên thử nghiệm :

Số người tham gia: nữ nam

Với sự tham dự của:

UBND xã có ☐ không ☐

Ban Tự Quản thôn/buôn có ☐ không ☐

Hội nông dân có ☐ không ☐

Hội phụ nữ có ☐ không ☐

Trạm khuyến nông huyện có ☐ không ☐

Nhóm thử nghiệm của người nông dân được thành lập : có ☐ không ☐

Các hộ gia đình được lựa chọn cho nhóm thử nghiệm:

1

2

3

4

5

6

7

Trưởng nhóm :

Phó trưởng nhóm:

3. Họp với hộ nông dân được lựa chọn

Kế hoạch thăm các hoạt động trên thực địa

(Được thống nhất với nông dân trong lần họp thôn/buôn đầu tiên)

Stt	Tên công việc	Thời gian		Trách nhiệm		Ghi chú
		Sáng / chiều	Ngày dự định	Nông dân	KN xã	

(Ghi chú: nếu không đủ giấy thì ghi sang mặt sau)

Ngày tháng năm 20....

KN xã ký tên:

Ngày tháng năm 20....

Nông dân ký tên:

Ngày tháng năm 20....

Trạm phê duyệt

Mã số

4. Thực hiện các chuyến thăm theo dõi lần.....

Ngày....., từ..... giờ đếngiờ.....

Thôn/buôn:.....

Tên MH thử nghiệm:

Họ và tên người tham gia	Nữ/ nam	Thăm ô thử nghiệm có/không	Ký

Các chỉ tiêu theo dõi

Các chỉ tiêu cần theo dõi	Như thế nào

Các vấn đề được thảo luận:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Ý kiến của người nông dân:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Ý kiến của cán bộ khuyến nông:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Cán bộ khuyến nông (ký)

Mã số.....

5. Kế hoạch tổ chức cuộc hội thảo đầu bờ

Họ và tên KN xã/ CB thực hiện:

Stt	Nội dung	Mô tả
1	Ký hiệu ô thử nghiệm:	
2	Tên xã	
3	Tên thôn/buôn	
4	Tên chủ hộ	
5	Tên của thử nghiệm	
6	Mục đích của thử nghiệm	
7	Dự định ngày thu hoạch/hội thảo	Ngày tháng năm 200.. Sáng / chiều
8	Dự định diện tích đo gặt (m ²)	Thử nghiệm: Đối chứng:
10	Mục tiêu của hội thảo	
10	Số người trong BQL thôn, buôn và xã dự kiến mời dự	Tổng số: nam: nữ:
11	Số hộ nông dân trong thôn, buôn dự định mời đến tham gia	Tổng số: nam: nữ:
12	Số hộ nông dân từ các thôn, buôn khác dự định mời tham gia	Tổng số: nam: nữ:
13	Dự tính tiền nước uống	
14	Cán bộ khuyến nông xã chuẩn bị câu hỏi gì để hỏi nông dân?	
15	Cách thức hội thảo	

(Ghi chú: nếu ghi không đủ giấy thì ghi sang mặt sau)

Ngày tháng năm 200.....
Ký xác nhận

Phụ lục 2

SỔ TAY GHI CHÉP CÁC HOẠT ĐỘNG CỦA MÔ HÌNH PTD

(Dùng cho nông dân và khuyến nông viên trực tiếp thực hiện mô hình)

(Ghi thông tin của vụ thứ..... năm 20.....)

Tên nông hộ:, Địa chỉ: Thôn/buôn:,
Xã:, Huyện:

Tên mô hình
(MH):.....

Địa điểm thực hiện mô hình: cánh đồng:, Thôn/buôn:

Diện tích ô thử nghiệm (m^2):, Diện tích ô đối
chứng (m^2):

Tên nhân viên KN quản lý MH:

Nhóm cùng sở thích:

Mô tả điểm thử nghiệm

Giống cây/hạt được sử dụng làm thử nghiệm:

Độ dốc (độ) mảnh ruộng làm thử nghiệm:

Loại đất: Nâu đỏ:, Nâu vàng:, Đen:

Xám:, Tầng mỏng:, Đất khác:

Đánh giá mức độ màu mỡ của đất: Tốt, Khá:, Trung bình:....., Xấu:

Đánh giá mức độ xói mòn đất trong mùa mưa của mảnh đất làm thử nghiệm:

I. CÔNG LAO ĐỘNG CỦA Ô THỬ NGHIỆM						I. CÔNG LAO ĐỘNG CỦA Ô ĐỐI CHỨNG					
Stt	Nội dung công việc	Thực hiện ngày nào	Bao nhiêu công (công)	Giá một ngày công (đ)	Thành tiền (đ)	Stt	Nội dung công việc	Thực hiện ngày nào	Bao nhiêu công (công)	Giá một ngày công (đ)	Thành tiền (đ)
1	Làm đất:					1	Làm đất:				
	- Cuốc, đào hố						- Cuốc, đào hố				
	- Cày đất						- Cày đất				
2	Gieo hạt / trồng cây					2	Gieo hạt / trồng cây				
3	Làm cỏ :					3	Làm cỏ :				
	Đợt 1						Đợt 1				
	Đợt 2						Đợt 2				
	Đợt 3						Đợt 3				
	Đợt 4						Đợt 4				
4	Bón phân:					4	Bón phân:				
	Đợt 1						Đợt 1				
	Đợt 2						Đợt 2				
	Đợt 3						Đợt 3				
5	Phun thuốc sâu:					5	Phun thuốc sâu:				
	Đợt 1						Đợt 1				
	Đợt 2						Đợt 2				
	Đợt 3						Đợt 3				
6	Thu hoạch:					6	Thu hoạch:				
	Đợt 1						Đợt 1				
	Đợt 2						Đợt 2				
	Đợt 3						Đợt 3				
7	V/chuyển sản phẩm về					7	V/chuyển sản phẩm về				
8	Phơi sản phẩm					8	Phơi sản phẩm				
9	Công việc khác, ...					9	Công việc khác,				
											
											
Tổng cộng (1)						Tổng cộng (1)					

II. SỐ LƯỢNG VẬT TƯ và CHI PHÍ CHO Ô THỬ NGHIỆM						II. SỐ LƯỢNG VẬT TƯ và CHI PHÍ CHO Ô ĐỐI CHỨNG					
Stt	Loại vật tư / chi phí	Mua/ nhận ngày nào	Số lượng (kg,)	Giá (Đ)	Thành tiền (Đ)	Stt	Loại vật tư / chi phí	Mua/ nhận ngày nào	Số lượng (kg,)	Giá (Đ)	Thành tiền (Đ)
1	Hạt giống/cây giống					1	Hạt giống/cây giống				
	Giống:						Giống:				
	Giống:						Giống:				
2	Phân bón					2	Phân bón				
	Phân Urê						Phân Urê				
	Phân S.A						Phân S.A				
	Phân lân (nung chảy)						Phân lân (nung chảy)				
	Phân kali (KCl)						Phân kali (KCl)				
	NPK (.....)						NPK (.....)				
	Phân chuồng / Phân vi sinh						Phân chuồng / Phân vi sinh				
3	Thuốc sâu/bệnh					3	Thuốc sâu/bệnh				
	Thuốc						Thuốc				
	Thuốc						Thuốc				
	Thuốc						Thuốc				
4	Vật tư chở sản phẩm					4	Vật tư chở sản phẩm				
											
											
5	Vật tư / chi phí khác					5	Vật tư / chi phí khác				
											
											
											
Tổng cộng (2)						Tổng cộng (2)					

III. THU HOẠCH SẢN PHẨM TRÊN Ô THỬ NGHIỆM				III. THU HOẠCH SẢN PHẨM TRÊN Ô ĐỐI CHỨNG			
Stt	Loại sản phẩm	Ngày thu hoạch	Số lượng (kg)	Stt	Loại sản phẩm	Ngày thu hoạch	Số lượng (kg)
1				1			
2				2			
3				3			
4				4			
5				5			
6				6			
	TỔNG CỘNG: Sản phẩm 1				TỔNG CỘNG: Sản phẩm 1		
	Sản phẩm 2				Sản phẩm 2		
	Sản phẩm 3				Sản phẩm 3		

IV. TỔNG THU TỪ Ô THỬ NGHIỆM						IV. TỔNG THU TỪ Ô ĐỐI CHỨNG					
Stt	Loại sản phẩm	Ngày	Số lượng (kg)	Giá (đ/kg)	Thành tiền (đ)	Stt	Loại sản phẩm	Ngày	Số lượng (kg)	Giá (đ/kg)	Thành tiền (đ)
1						1					
2						2					
3						3					
4						4					
Tổng thu (3)						Tổng thu (3)					

V. PHÂN TÍCH HIỆU QUẢ KINH TẾ Ở Ô THỬ NGHIỆM			V. PHÂN TÍCH HIỆU QUẢ KINH TẾ Ở Ô ĐỐI CHỨNG		
Stt	Hạng mục	Số tiền (đ)	Stt	Hạng mục	Số tiền (đ)
1	Tổng chi (4) = Tổng cộng (1) + Tổng cộng (2)		1	Tổng chi (4) = Tổng cộng (1) + Tổng cộng (2)	
2	Tổng thu (3)		2	Tổng thu (3)	
3	Lợi nhuận = Tổng thu (3) - Tổng chi (4)		3	Lợi nhuận = Tổng thu (3) - Tổng chi (4)	

VI. Những hiện tượng bất thường xảy ra trên ô thử nghiệm (đất đai, thời tiết, cây trồng, sâu, bệnh, ...)			VI. Những hiện tượng bất thường xảy ra trên ô đối chứng (đất đai, thời tiết, cây trồng, sâu, bệnh, ...)		
Stt	Ngày	Mô tả hiện tượng	Stt	Ngày	Mô tả hiện tượng

NẾU LÀM CÂY NGẮN NGÀY CÓ 2 VỤ / NĂM, SỐ LIỆU, THÔNG TIN CỦA MỖI VỤ PHẢI ĐƯỢC GHI Ở 2 SỔ KHÁC NHAU

Phụ lục 3

ĐÁNH GIÁ HỘI THẢO ĐẦU BỜ VÀ TỔNG HỢP KẾT QUẢ CỦA MÔ HÌNH THỬ NGHIỆM (Dùng cho cán bộ khuyến nông quản lý mô hình thử nghiệm)

1. Tổng hợp kết quả các mô hình cùng loại thử nghiệm

Tên loại mô hình thử nghiệm:....., Mã số:

Thôn/buôn: Ngày:

	Ô thử nghiệm					Ô đối chứng				
Hộ nông dân tham gia thử nghiệm	Diện tích (m ²)	Tổng sản lượng (kg)	Tổng chi phí (đ)	Tổng thu nhập (đ)	Thu nhập ròng (đ)	Diện tích (m ²)	Tổng sản lượng (kg)	Tổng chi phí (đ)	Tổng thu nhập (đ)	Thu nhập ròng (đ)
1.										
2.										
3.										
4.										
5.										
Tổng số										
Trung bình/hộ gia đình *										
Trung bình/ha										

(* Trung bình/ hộ gia đình = Tổng số / số hộ gia đình)

Cán bộ khuyến nông (ký tên ghi rõ họ tên)

2. Báo cáo đánh giá hội thảo đầu bờ và kết quả thử nghiệm

Ngày :

Số người tham gia :..... nữ nam

Với sự tham dự của :

UBND xã	Ban Tự Quản thôn bản	Hội nông dân	Hội phụ nữ	Trạm khuyến nông huyện

Ghi chú: Có tham gia đánh dấu x, không tham gia đánh dấu – vào ô

Ý kiến đánh giá của người nông dân về:

Các vấn đề liên quan đến thử nghiệm đã thực hiện:

Thu nhập của người nông dân:

.....
.....

..... Các

kỹ thuật đã áp dụng:

.....
.....
.....

Tính rủi ro của thử nghiệm:

.....
.....
.....

Các kiến nghị để cải tiến thử nghiệm:

.....
.....
.....

Các vấn đề liên quan đến khả năng mở rộng thử nghiệm:

Khả năng cung cấp vốn/đầu vào cho mở rộng thử nghiệm?

.....
.....
.....

Khả năng cung cấp lao động cho mở rộng thử nghiệm?

.....
.....
.....

Kết luận:

.....
.....
.....

Người viết báo cáo

Phụ lục 4
THOẢ THUẬN VỚI NÔNG DÂN VỀ VIỆC HỖ TRỢ THỰC HIỆN
CÁC HOẠT ĐỘNG CỦA MÔ HÌNH THỬ NGHIỆM

Tên khuyến nông xã:

Tên nông dân thực hiện:

Tên thôn/buôn và xã:

Người chịu trách nhiệm về phía Ban quản lý thôn/buôn:

Tên thử nghiệm:

Mục đích chính của thử nghiệm:

Diện tích của thử nghiệm:

Vật tư cung cấp:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Các điều kiện của bản thoả thuận:

Nông dân thực hiện các điều kiện sau:

Thực hiện công việc một cách chính xác theo diện tích đã thống nhất, và theo mục tiêu chính của thử nghiệm.

Ghi chép đầy đủ trung thực vào sổ tay nông hộ được cung cấp cho mỗi hoạt động và công việc được thực hiện trong hoạt động đó.

Thông tin cho cán bộ khuyến nông xã hoặc cán bộ khuyến nông huyện nếu có bất kỳ vấn đề gì phát sinh.

Tham gia vào tất cả các cuộc họp và các cuộc thăm quan theo dõi tổ chức tại địa điểm thử nghiệm.

Mời các hộ nông dân khác trong thôn/buôn tới tham quan và dự các cuộc hội thảo đầu bờ tổ chức tại các địa điểm thử nghiệm.

Khi chương trình thử nghiệm hoàn thành phải đánh giá mức độ thành công hay thất bại của thử nghiệm, và chủ hộ sẽ truyền đạt và chia sẻ kinh nghiệm đạt được từ quá trình thực hiện mô hình trình thử nghiệm này cho các hộ nông dân khác.

Nếu các hộ nông dân không thực hiện đúng các điều kiện ở trên, mà gây ra các thất bại của thử nghiệm này thì hộ nông dân đó chịu trách nhiệm về những thiệt hại đã gây ra.

Người nông dân thực hiện được hưởng toàn bộ sản phẩm trên diện tích thử nghiệm và đối chứng.

Trạm khuyến nông thực hiện một số điều kiện sau:

Đảm bảo rằng cán bộ khuyến nông xã có kiến thức kỹ thuật để hướng dẫn, giám sát và theo dõi các thử nghiệm.

Các vật tư được yêu cầu thực hiện các thử nghiệm sẽ được cung cấp thông qua cán bộ khuyến nông huyện và xã.

Trạm khuyến nông sẽ không bồi thường bất kỳ những gì xảy ra trên diện tích thử nghiệm và đối chứng khi mô hình thử nghiệm và đối chứng bị thất bại.

Bản thoả thuận này có giá trị kể từ khi ký kết và hết giá trị khi kết thúc hoạt động thử nghiệm (ngày tháng năm)

Bản thoả thuận này được làm thành 02 bản có giá trị như nhau, nông dân thực hiện giữ 01 bản, Trạm khuyến nông giữ 01 bản.

Ký tên: _____
Nông dân.

Ngày tháng: _____

Ký tên: _____
Ban quản lý thôn bản.

Ngày tháng: _____

Ký tên: _____
Cán bộ khuyến nông xã

Ngày tháng: _____

XÁC NHẬN

ỦY BAN NHÂN DÂN XÃ

TRẠM KHUYẾN NÔNG

Trung tâm Khuyến nông tỉnh Đắk Lắk
Km 9 - QL 14 Đường đi Gia Lai – xã Ea Tu
TP Buôn Ma Thuột
Tỉnh Đắk Lắk / Việt Nam

tel. +84-(0)50-863013
fax. +84-(0)50-863821
E- mail dataobmt@yahoo.com

DPI

Dak Lak

Dự án Phát triển nông thôn Đắk Lắk (DPI / GTZ)
Sở Kế hoạch và Đầu tư
17 Lê Duẩn, TP Buôn Ma Thuột
Tỉnh Đắk Lắk / Việt Nam

tel. +84-(0)50-858.431/.476/.504
fax +84-(0)50-850.236
E-mail info@gtz-rddl.org
website www.rddl-daklak.org
www.gtz.de/vietnam